

ENERGIE ȘI BIOMASĂ

Cuprins

- *Proiectul Energie și Biomasă va participa la Ziua Europei în Chișinău și Comrat*
- *Caravana cazanelor pe biomasă va acoperi toată țara*
- *A fost lansată Campania SMS de promovare a Programului de subvenționare cu 1.300 EURO a cazanelor pe biomasă pentru gospodării casnice și microîntreprinderi*
- *556 de familii s-au înscris în programul de subvenționare a achiziționării cazanelor pe biomasă*
- *Elevii de la Liceul Vasile Lupu produc energie electrică de la miniturbine eoliene și prepară bucate la cuptoare solare improvizate*
- *Înscrieți-vă în Competiția Moldova Eco-Energetică 2014*
- *Noua lege privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile a fost aprobată de Guvern*
- **PARTENERII NOȘTRI**

Nº15

Martie-Aprilie 2014

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova Buletin electronic

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova

Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

ȘTIRI PROIECT

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova

Primăria Municipiului Chișinău

ZIUA EUROPEI 2014 în Republica MOLDOVA

Chișinău Piața Marii Adunări Naționale 10 Mai 13.00

ORĂSELUL EUROPEAN

Ambasade și Proiecte Europene
Bucătărie Europeană
Dezbateri publice
Școală de limbi europene
Programe educaționale
Lección de dansuri europene

Concursuri

CONCERT 19.00
Staruri autohtone
MORANDI (ROMÂNIA)

Europa este mai aproape!

Parteneri media: Europa Plus, allmoldova, UNISEDIA, ILUROPAMA, ZIS, Parteneri Organizaționali: HUMAN RIGHTS, etc.

PROIECTUL ENERGIE ȘI BIOMASĂ VA PARTICIPA LA ZIUA EUROPEI ÎN CHIȘINĂU ȘI COMRAT

Echipa Proiectului Energie și Biomasă va participa la Ziua Europei organizată de 10 mai în Chișinău și pe 17 mai în Comrat. Vizitatorii orașelului european din ambele localități vor avea acces la informația despre activitățile derulate de Proiectul Energie și Biomasă, vor cunoaște rezultatele obținute până acum, precum și programele aflate în derulare.

În cadrul Zilei Europei, echipa Proiectul în parteneriat cu Gutta Club vor desfășura activități interactive cu tinerii, master class-uri la care vor învăța să valorifice energia regenerabilă, deșeurile și vor afla cum pot avea un comportament eco. De asemenea, în zilele de 10 și 17 mai va fi organizată caravana cazanelor pe biomasă. Oamenii vor vedea pe viu cum funcționează un cazan pe biomasă, tipurile de cazane produse și asamblate în Republica Moldova. Scopul expozițiilor este de a promova energia din biomasă, ca o alternativă ecologică și economică încălzirii cu gaze sau cărbune.

CARAVANA CAZANELOR PE BIOMASĂ VA ACOPERI TOATĂ ȚARA

Expoziția mobilă de cazane pe biomasă destinate gospodăriilor casnice s-a lansat pe 6 aprilie în raionul Ștefan Vodă. Mii de oameni din satele raionului au putut vedea pe viu cum funcționează cazanele pe biomasă și tipurile de biocombustibil produs în Republica Moldova.

Băștina și raionului Ștefan Vodă, dar și oaspeții din raioanele limitrofe au primit din prima sursă informația completă despre Programul de subvenționare cu 1.300 de Euro a achiziționării cazanelor pe biomasă, au văzut oferta de cazane din cadrul programului și au discutat cu echipa Proiectului Energie și Biomasă și ai Agenției pentru Eficiență Energetică despre potențialul energiei din biomasă pentru Republica Moldova și valorificarea acestuia în vederea diminuirii dependenței energetice externe.

„Uniunea Europeană oferă alternativă încălzirii cu gaze sau cărbune. Orice gospodărie casnică poate achiziționa

cazan pe biomasă din oferta companiilor înregistrate în program și primi, după instalarea acestuia, 1.300 de Euro din fondurile Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”, a declarat Nicolae Zaharia, expert în dezvoltarea afacerilor în cadrul Proiectului Energie și Biomasă.

Expoziții mobile de cazane pe biomasă destinate gospodăriilor casnice vor mai fi organizate în perioada Aprilie – Iulie, în Chișinău, raioanele Cahul, Comrat, Hâncești, Ungheni, Bălți, Orhei, Edineț și Soroca.

„Din octombrie 2013 ne încălzim casa cu energie din biomasă. Cazanul l-am cumpărat în aceeași lună ca răspuns la oferta Proiectului Energie și Biomasă. Primul sezon de încălzire ne-a arătat cifre îmbucurătoare, având economii de circa 40% comparativ cu prețul la gaz pe care îl plăteam până atunci. Pe lângă economiile evidente de bani, încălzirea cu biomasă ne oferă și siguranță. Ori, peletele și brichetele pe care îl folosim este produs în Republica Moldova”, susține Larisa Seu, unul din beneficiarii Programului.

Programul de subvenționare a gospodăriilor casnice la achiziționarea cazanelor pe biomasă a fost lansat de Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă” și este realizat în parteneriat cu Agenția pentru Eficiență Energetică.

A FOST LANSATĂ CAMPANIA SMS DE PROMOVARE A PROGRAMULUI DE SUBVENȚIONARE CU 1.300 EURO A CAZANELOR PE BIOMASĂ PENTRU GOSPODĂRII CASNICE ȘI MICROÎNTEPRINDERI

O campanie SMS de promovare a programului de subvenționare a costului cazanelor pe biomasă pentru gospodării casnice și microîntreprinderi a fost lansată în aprilie de Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă”, în parteneriat cu Moldcell. Mii de abonați din toate regiunile Republicii Moldova au primit informația despre oferta de achiziție a cazanelor pe biomasă cu 1.300 de EURO rambursare din fonduri europene.

„Scopul acestei campanii este de a informa un număr tot mai mare de populație despre programul lansat de Uniunea Europeană destinat gospodăriilor casnice și microîntreprinderilor ce vor o alternativă eco încălzirii cu gaze sau cărbune. Doritorii de a își încălzi casele sau microîntreprinderile cu energie din biomasă pot beneficia de cazane moderne ce ard pelete sau brichete cu 1.300 euro rambursare din costuri”, a declarat Alexandru Ursul, managerul Proiectului Energie și Biomasă în Moldova.

Doritorii de a cumpăra un cazan pe biomasă urmează să facă următorii pași: (1) să aleagă cazanul produs sau asamblat în Republica Moldova, (2) să depună cerere la Agenția pentru Eficiență Energetică, (3) să instaleze cazanul, după care va primi subvenția unică de 1.300 Euro.

Oferta de cazane și datele de contact ale companiilor acreditate în cadrul Programului este accesibilă pe pagina web a Proiectului Energie și Biomasă, www.biomasa.md. În total, circa 600 de familii/microîntreprinderi vor putea beneficia de condițiile avantajoase ale programului.

Scopul Programului este de a promova energia din biomasă în sectorul rezidențial și privat și de a diminua dependența energetică a Republicii Moldova. Utilizarea energiei din biomasă aduce beneficii economice, sociale și ecologice: sunt lansate noi afaceri, create noi locuri de muncă, banii plățiți pentru combustibil rămân în Republica Moldova și, nu în ultimul rând, se reduce volumul emisiilor de CO₂.

Compania Moldcell a fost unul din partenerii Proiectului Energie și Biomasă în organizarea SUN Da-I Fest, primul concert alimentat de la energia solară în Republica Moldova, organizat pe 28 aprilie 2013, la Chișinău. Născut în Moldova, Moldcell face parte din comunitate, lucrează pentru oamenii de aici și contribuie la dezvoltarea societății. Compania a investit 3 miliarde de lei în infrastructura țării și s-a implicat în peste 400 de proiecte sociale.

556 DE FAMILII S-AU ÎNSCRIS ÎN PROGRAMUL DE SUBVENȚIONARE A ACHIZIȚIONĂRII CAZANELOR PE BIOMASĂ

În mai puțin de o lună, peste 500 de familii din toate regiunile Republicii Moldova au depus cerere pentru a-și cumpăra cazan pe biomasă cu 1.300 euro rambursare din fonduri europene. Solicitarea masivă vine ca răspuns la sporirea cotei de subvenționare de la 1.000 la 1.300 de euro, dar și a amplei campanii de promovare a Programului de subvenționare lansat de Proiectul UE - PNUD „Energie și Biomasă” și realizat în parteneriat cu Agenția pentru Eficiență Energetică.

Cele mai multe solicitări sunt din regiunea Centru, fiind urmată de Nord și Sud.

ELEVII DE LA LICEUL VASILE LUPU PRODUC ENERGIE ELECTRICĂ DE LA MINITURBINE EOLIENE ȘI PREPARĂ BUCATE LA CUPTOARE SOLARE IMPROVIZATE

Elevii de la Liceul Vasile Lupu cunosc secretul producerii energiei din surse regenerabile și al consumului eficient al acesteia datorită Cursului „Surse de energie regenerabilă” pe care îl studiază, în premieră, în acest an de învățământ. Cursul de energie regenerabilă a fost lansat în Republica Moldova de Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasa”.

Pe 16 aprilie, elevii din clasa VII - B au petrecut una din aceste lecții, la care au produs energie electrică de la miniturbine eoliene, au arătat cum pot coace bucate la umbrele ce captează energia solară și au venit cu sfaturi practice de reducere a consumului de energie în școală și acasă. „Lecția pe care o studiez din septembrie, m-a motivat și învățat să fac un audit energetic al propriului apartament. Datorită schimbării becurilor electrice, a draperiilor și a locului frigiderului în casă, avem lunar economii de aproape 100 de lei la consumul de energie. În plus, reducem și din volumul de

emisii de CO₂”, spune Nichita Miron, elev în clasa VII-B a Liceului „Vasile Lupu”.

Lecțiile dedicate energiei regenerabile și eficienței energetice sunt desfășurate într-o manieră interactivă, copiii participă la dezbateri în cadrul școlii, discută on-line cu sute de colegi din alte școli pe teme de energie eco, construiesc machete de panouri fotovoltaice, turbine eoliene sau centrale pe biomasă, fac fash-moburi pe teme ecologice.

„Suportul didactic pentru elevi și ghidul profesorilor, elaborate în cadrul Proiectului Energie și Biomasa cu susținerea mediului academic și a specialiștilor din cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică, este valoros și ne ajută să prezentăm informația într-o manieră modernă și interactivă, fapt ce face acest curs atractiv în ochii elevilor”, susține Natalia Halaim, profesoara cursului Surse regenerabile de energie la Liceul Vasile Lupu.

În premieră pentru Republica Moldova, toate școlile din țară au putut alege să studieze în anul de învățământ 2013-2014 energia regenerabilă și eficiența energetică datorită unui ordin emis de Ministerul Educației prin care cursul „Surse de Energie Regenerabilă” a fost inclus în lista disciplinelor opționale.

„Mă bucur să văd că acest curs a depășit hotarele comunităților ce au conectate instituții publice la sisteme de încălzire pe biomasă. Sunt impresionat de maniera modernă, interactivă și plină de conținut în transmiterea informației despre energia regenerabilă și eficiența energetică. Exemplul acestei școli m-a convins încă o dată cât de valoroasă este investiția Uniunii Europene în tânăra generație, acești copii fiind cei care își vor învăța prietenii, familia să folosească rațional energia din jurul nostru. Acesta este unul din rolurile cheie pe care le joacă ei pentru propria țară”, a declarat Alexandre Darras, Attaché -Manager de proiecte la Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

Din 2011 până în 2013, cursul de regenerabile și eficiență energetică era studiat doar în comunitățile ce își conectau școlile, grădinițele la sisteme de încălzire pe biomasă în cadrul Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasa”. Cei mai activi elevi, selectați în urma unui concurs, obțin invitație la tabăra de vară „Energel”. Până în prezent, cursul de regenerabile și eficiența energetică a fost predat în 352 școli din toate raioanele republicii, cuprinzând în total cca 19, 000 de copii. Inițiativa educațională pe regenerabile și eficiența energetică este desfășurată în parteneriat cu Institutul de Formare Continuă și Centrul Republican pentru Copii și Tineret “Gutta-Club”.

ÎNSCRIEȚI-VĂ ÎN COMPETIȚIA MOLDOVA ECO-ENERGETICĂ 2014

Înscrieți-vă în competiția Moldova Eco-Energetică, cel mai mare concurs în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă. Concursul, lansat pe 5 martie, este deschis pentru instituțiile publice, reprezentanți ai sectorului privat, ONG-uri, fundații, grupuri de inițiativă, mass media, mediul academic și persoane fizice care au realizat cu succes inițiative notabile, inovative și ambițioase în utilizarea și promovarea energiei regenerabile și eficienței energetice.

Participanții la concurs vor concura pentru următoarele categorii instituite:

Cel Mai Bun Proiect în Energia Solară:

- Fotovoltaică
- Termică

Cel mai Bun Proiect în Energia Eoliană

Cel mai Bun Proiect în Energia Hidraulică

Cel mai Bun Proiect în Energia Geotermală

Cel Mai Bun Proiect în Bioenergie:

- Producerea biocombustibililor solizi
- Producerea biocombustibililor lichizi
- Asamblarea și/sau instalarea echipamentelor aferente producerii de bioenergie
- Sisteme de alimentare cu energie
- Producerea biocombustibililor gazoși

Cel Mai Bun Proiect de Eficiență Energetică în:

- Sectorul energetic
- Sectorul industrial
- Sectorul construcțiilor
- Sectorul transporturilor
- Sectorul public

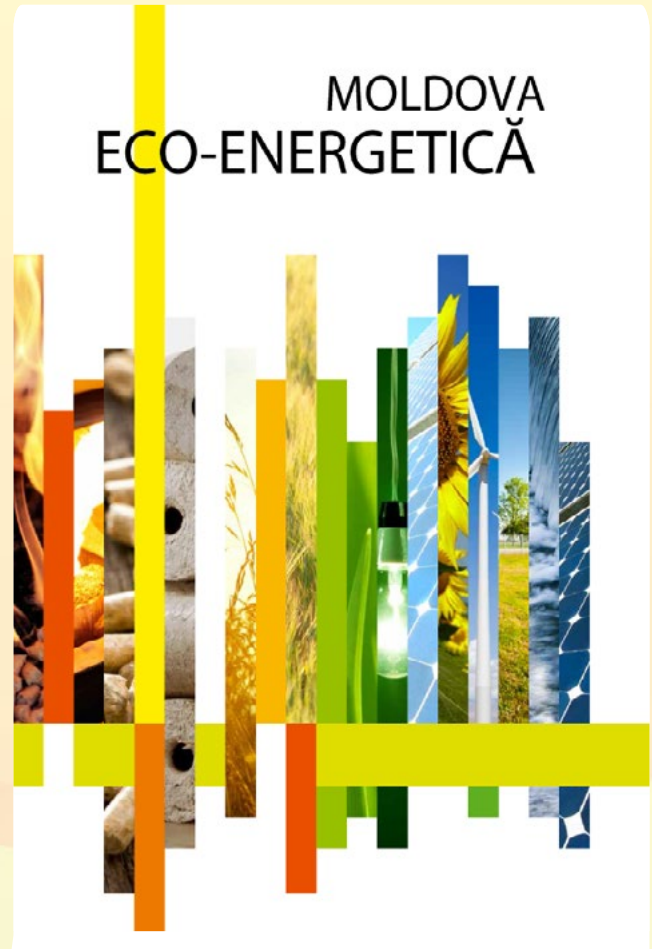
Cea mai bună Inițiativă de Comunicare

Cea mai bună Inițiativă Educațională

Cea mai bună Inițiativă a Tinerilor

Premiul special

Condițiile de participare la concurs, formularele de aplicare și altă informație relevantă pot fi accesate pe pagina web a Agenției pentru Eficiență Energetică www.aee.md.

Perioada de aplicare este 5 martie – 20 august 2014. Câștigătorii Competiției vor fi premiați la Gala Moldova Eco-Energetică ce va fi organizată pe 5 decembrie 2014.

Moldova Eco Energetică este organizată de Ministerul Economiei și Agenția pentru Eficiență Energetică, în parteneriat cu Proiectul Energie și Biomasă din Moldova, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat, implementat de PNUD Moldova.

NOUA LEGE PRIVIND PROMOVAREA UTILIZĂRII ENERGIEI DIN SURSE REGENERABILE A FOST APROBATĂ DE GUVERN

Proiectul Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (SER), a fost aprobat pe 27 februarie în ședința Guvernului la inițiativa Ministerului Economiei, are ca obiective diversificarea resurselor energetice primare; realizarea unei ponderi de cel puțin 17% a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie în anul 2020 și realizarea unei ponderi de cel puțin 10% a energiei din surse regenerabile din consumul final de energie în sectorul transporturilor în anul 2020.

Principalul scop al Legii este de a încuraja și a proteja investitorii, de a asigura dezvoltarea continuă a

tehnologiilor generatoare de energie provenite din surse regenerabile, de a asigura accesul liber și nediscriminatoriu al producătorilor de energie la rețelele electrice, a producătorilor de biogaz la rețelele de gaze naturale, de a asigura procurarea obligatorie a energiei produse din surse regenerabile, a biogazului și biocombustibililor.

În contextul dependenței Republicii Moldova de importul surselor energetice în proporție de 95 la sută din consumul energetic al țării, și a unei intensități energetice de circa 3 ori mai mare decât în țările dezvoltate, valorificarea SER va contribui la sporirea securității energetice a Republicii Moldova. Totodată, proiectul are ca scop promovarea dezvoltării tehnologice și a inovației, oferirea unor oportunități de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare regională, în special în zonele rurale.

Utilizarea resurselor regenerabile, cum ar fi energia solară, energia eoliană, biomasa, precum și alte reziduuri și deșeuri, pentru producerea de energie electrică, biocombustibil și biogaz oferă avantaje de mediu considerabile, având în vedere potențialul puternic de realizare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, atât în procesul de producere a energiei, cât și în procesul de utilizare a acestora ca biocombustibil.

Legea creează cadrul necesar pentru atragerea investițiilor străine în sectorul producerii energiei electrice din surse regenerabile precum și pentru un mecanism menit să protejeze consumatorul în vederea obținerii tarifelor echitabile la energie electrică din surse de energie regenerabile.

Proiectul legii prevede modul de calculare a ponderii energiei regenerabile în totalul consumului de energie, dar și pe ramuri ale economiei, determină atribuțiile instituțiilor de elaborare și de implementare a politicilor statului în domeniu, de reglementare și autorizare, principiile și obiectivele politicii de stat în domeniul SER; procedurile administrative de certificare, autorizare și licențiere; producerea și comercializarea SER.

Elaborarea Proiectului de Lege privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile este condiționată de necesitatea armonizării legislației Republicii Moldova cu principiile sistemului de drept al Uniunii Europene.

Sursa: Serviciul de presa al Ministerului Economiei

PARTENERII NOȘTRI

**ANDREI MEREACRE, DIRECTOR
ADJUNCT AL COMPANIEI
S.A. „DARNIC GAZ”**

**„NE DEDICĂM TOATĂ ENERGIA ÎN
PROMOVAREA ENERGIEI ECO”**

- Domnule Mereacre, prezentați-ne profilul companiei Darnic Gaz?

- S.A. „Darnic Gaz” este o companie care își desfășoară activitatea antreprenorială pe piața de inginerie și construcții din Republica Moldova. Compania oferă servicii „All in one” care includ consultanță, proiectarea, instalarea și întreținerea sistemelor ingineresti. Compania a fost fondată în 1985, an în care pe piață existau doar 3 companii cu drept de a lucra în sfera gazificării. În 1997, compania a fost reorganizată în societate pe acțiuni. În 1998 în funcția de director al companiei a fost numit Filaret Mereacre. Odată cu venirea lui, compania a început considerabil să se dezvolte și în scurt timp a ajuns să fie unul dintre liderii de pe piața R. Moldova. La moment, compania are 46 de angajați permanenți.

- În câte instituții publice, din câte sate și raioane ați instalat centrale termice pe biomasă în cadrul Proiectului Energie și Biomasă?

- În anul 2011, compania Darnic Gaz SA a fost selectată ca fiind eligibilă pentru construcția centralelor termice pe biomasă din cadrul Proiectului Energie și Biomasă. În acest proiect compania a mers în consorțiu cu SRL „Agrobiobrichet”, noi fiind liderul consorțiului. Ulterior, compania a câștigat licitația pentru proiectarea și

construcția centralelor termice pe biomasă din raioanele Sângerei (5 sate), Glodeni (5 sate), Orhei (4 sate), Nisporeni (2 sate), Călărași (2 sate) și Strășeni (2 sate). În total, 23 de școli, grădinițe, centre comunitare din aceste sate au asigurată independența energetică și își pot încălzi spațiile cu energie produsă în R. Moldova.

- Câte gospodării casnice au ales cazanele asamblate de compania Dvs. în cadrul Programului de subvenționare, parte a Proiectului Energie și Biomasă? De ce oamenii investesc în sisteme alternative încălzirii cu gaze sau cărbune?

- La moment, avem 105 cereri depuse și 65 de persoane acreditate în program după mărirea subvenției până la 1300 euro. 4 familii au instalat cazanele asamblate de Darnic Gaz în 2013, fiindu-le rambursate maxim 1.000 de euro. Majoritatea familiilor optează pentru încălzirea cu biomasă datorită costului mai mic în comparație cu cel al gazului sau cărbunelui. Avem însă și multe persoane ce aleg energia din biomasă pentru a avea o sursă alternativă, sigură de energie în propria casă.

- Vă încălziți propria casă cu energie din biomasă. Care a fost motivația Dvs. în alegerea acestei surse de încălzire?

- Am optat pentru o sursă ecologică și mai puțin costisitoare de încălzire. Primele seri după instalarea cazanului pe biomasă le-am petrecut în preajma acestuia. Trăiam o satisfacție de mândrie că îmi încălzesc casa cu energie produsă în R. Moldova, că banii plătiți pentru combustibil rămân în țara mea. Analiza comparativă arată că încălzirea casei cu energie din biomasă mă costă cu circa 30% mai puțin decât cea cu gaz. După izolarea termică a pereților casei în care locuiesc cred că reducerea de costuri va ajunge până la 40%.

- Sunteți una din companiile ce sparge gheața în instalarea și promovarea tehnologiilor moderne și eco de încălzire. Ce provocări ați avut în crearea unei noi piețe de consum de energie verde?

- În țara noastră, datorită reminiscențelor sovietice, este foarte greu să vii cu un produs sau concept nou de încălzire. Activând în domeniul instalațiilor ne-am ciocnit cu multe provocări. Printre primele au vizat promovarea țevilor din polietilena ca alternativă celor de metal. Cât despre domeniul eco, este și mai greu să penetrezi piața și să convingi lumea să facă schimbarea în favoarea energiei produse local. Lumea nu crede până nu vede. Asta și facem: arătăm oamenilor istorii concrete de utilizare a energiei din biomasă, solare, eoliene, geotermale în gospodăriile particulare și instituțiile publice din R. Moldova. Angajații companiei noastre au instalații solare și pompe de căldură în propriile case. Anul acesta vom instala și la companie colectoare solare, astfel încât angajații să poată face duș cu apă caldă.

- **Cum se dezvoltă în Republica Moldova sectorul privat de producere a tehnologiilor de utilizare a energiei din biomasă, dar și cel de producere a biocombustibilului solid?**

- În ultimii ani s-a resimțit un avânt puternic în acest domeniu. Persoane care cu câțiva ani în urmă erau oponenții încălzirii din surse regenerabile, astăzi solicită de la companie asistența în proiectarea și instalarea centralelor termice pe biomasă. Oamenii se conving din exemplele altor familii, grădinițe, școli despre avantajele energiei regenerabile. Cele mai multe solicitări vin acum de la proprietarii de sere și ne bucurăm că sectorul industrial caută soluții inteligente în consumul și utilizarea energiei. Responsabilitatea noastră este să promovăm energia eco prin propriul exemplu și prin calitatea serviciilor prestate de companie.

- **Care sunt planurile de dezvoltare a companiei Dvs. în sectorul tehnologiilor de producere și consum a energiei regenerabile?**

- Acum, suntem dedicați sectorului de regenerabile. Ne lansăm în noi proiecte, participăm la seminare internaționale, stabilim colaborări cu companii europene lideri în utilizarea și promovarea tehnologiilor green, angajații urmează cursuri de reciclare. Ne dedicăm toată energia în promovarea energiei eco.

Comunitățile în care compania Darnic Gaz a instalat centrale termice pe biomasă din fondurile Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”

- **Raionul Sângerei:**
satele Alexăndreni, Biliceni Noi, Bursuceni, Dumbrăvița, Pepeni
- **Raionul Glodeni:**
Camenca, Cuhnești, Fundurii Vechi, Petrunca, Ustia
- **Raionul Orhei:**
Biești, Camenca, Mitoc, Morozeni
- **Raionul Călărași:**
Hârbovăț, Săseni
- **Raionul Nisporeni:**
Brătuleni, Soltănești
- **Raionul Strășeni:**
Micleușeni, Vorniceni

Contacte:

str. Sfatul Țării 29, etaj 3, bir. 304, Chișinău, Moldova. Tel.: (+373 22) 839985, Tel./Fax: (+373 22) 839983
www.biomasa.md, e-mail: ina.zglavuta@undp.org

Buletinul electronic este produs de Proiectul Energie și Biomasă în Moldova. Proiectul, implementat în 2011-2014, are un buget total de 14,56 milioane Euro, acordați de Uniunea Europeană (14 milioane Euro) și de PNUD Moldova (560.000 Euro).

Opiniile exprimate în publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene și al PNUD Moldova